

Ny dansk undersøgelse afdækker, hvordan unge med synsnedsættelse eller blindhed oplever trivsel, deltagelse og udtrætning

Nina Milde, Line Kessel, og Ann-Cathrine Larsen fra Rigshospitalet Glostrup samt Kristian Larsen fra UCSF, Center for Sundhedsfaglig Forskning har i et nyt kvalitativt studie undersøgt, hvordan unge med synsnedsættelse eller blindhed oplever hverdagsliv, sociale relationer og deltagelse i samfundet.

Undersøgelsen bygger på individuelle interviews med unge og unge voksne med synsnedsættelse eller blindhed. Formålet var at opnå en dybere forståelse af de mekanismer, der kan ligge bag tidligere dokumenterede udfordringer med nedsat trivsel, livskvalitet og udtrætning blandt unge i målgruppen.

Studiet peger på, at mange unge anvender betydelige ressourcer på at navigere i omgivelser, der primært er indrettet til personer uden alvorlig synsnedsættelse eller blindhed. Deltagerne beskriver blandt andet betydningen af at passe ind blandt jævnaldrende, ønsket om ikke at skille sig ud samt

den ekstra indsats, der ofte er nødvendig for at få adgang til de samme informationer og sociale fællesskaber som deres kammerater.

Forskerne fremhæver, at trivsel og udtrætning ikke alene kan forstås som en konsekvens af synsnedsættelsen, men også må ses i sammenhæng med sociale relationer, omgivelsernes forventninger og de strukturelle rammer, som unge med alvorlig synsnedsættelse møder i hverdagen.

Studiet bidrager med ny viden om de sociale og hverdagsmæssige forhold, der har betydning for unge med synsnedsættelse og blindhed, og kan være relevant for fagprofessionelle, der arbejder med inklusion, uddannelse, rehabilitering og trivsel på børne- og ungeområdet.

Studiet er publiceret i tidsskriftet BMC Public Health og kan frit downloades via tidsskriftets site: <https://link.springer.com/article/10.1186/s12889-026-27308-1>

Synsregisterets årsberetning 2025 er udkommet

Synsregisteret ved Rigshospitalet, Afdeling for Øjensygdomme har offentliggjort sin årsberetning for 2025. Synsregisteret er et landsdækkende register over børn og unge med nedsat synsfunktion i alderen 0-17 år og bidrager med viden om forekomst, årsager og udvikling i alvorlige synsnedsættelser herunder blindhed blandt børn og unge i Danmark.

Årsberetningen giver blandt andet indblik i antallet af registrerede børn, geografiske forskelle, synsgrupper, aldersfordeling samt de hyppigste diagnoser. Ved årsskiftet 2025/2026 var 1.764 børn i Danmark registreret i Synsregisteret. Hjernebetaget synsnedsættelse var fortsat den hyppigste diagnose efterfulgt af arvelige nethindesygdomme og atrofi af synsnerven.

Årsberetningen er relevant for fagpersoner,

ledere og beslutningstagere på synsområdet, da den giver et aktuelt nationalt overblik over børn og unge med

synsnedsættelse og de indsatser og støttestrukturer, der er behov for. Du kan gratis downloade årsberetningen fra Synsregisterets hjemmeside:

[Årsberetning 2025 Synsregisteret](#)

Kulturministeriet etablerer nyt statsligt forankret Punktskriftnævn

Kulturministeriet har etableret et nyt Dansk Punktskriftnævn, som fremover forankres i NOTA under Det Kongelige Bibliotek. Nævnet overtager dermed ansvaret for at vedligeholde, udvikle og vejlede om dansk punktskrift.

Det hidtidige Punktskriftnævn blev etableret af Dansk Blindesamfund i 1972 og har gennem årene været drevet i samarbejde med blandt andre Synscenter Refsnæs, Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS) og NOTA. Med den nye organisering bliver ansvaret for dansk punktskrift statsligt forankret.

Ifølge nævnets forretningsorden er formålet at vedligeholde og udvikle standarden for dansk punktskrift, så den følger udviklingen i det danske skriftsprog og understøtter målgruppens muligheder for læring og uddannelse gennem hele livet. Nævnet skal desuden vejlede myndigheder, virksomheder og offentligheden om korrekt anvendelse af punktskrift, herunder i forbindelse med skiltning, produktion af materialer og læringsaktiviteter.

Det nye nævn samler repræsentanter fra brugerorganisationer og synsfaglige miljøer. NOTA, IBOS, Synscenter Refsnæs, Dansk Blindesamfund, DøvBlinde Danmark og DTHS (Danske Høre-, Tale & Synsinstitutioner) får repræsentation i nævnet.

Etableringen af et statsligt forankret punktskriftnævn betyder samtidig, at Danmark følger den model, der allerede kendes fra de øvrige nordiske lande, hvor ansvaret for punktskrift er forankret i offentlige institutioner.

Læs mere om etableringen af det nye punktskriftnævn på Dansk Blindesamfunds hjemmeside: <https://blind.dk/nyheder/stor-sejr-danmark-faar-et-statsligt-punktskriftnaevn/>

Nyudviklet device giver mulighed for digital tilslutning til den manuelle punktskriftsmaskine

Perkins School for the Blind har udviklet og lanceret Perkins Braille Bloom™, et nyt device, der giver mulighed for digital tilslutning af en mekanisk Perkins Brailletastatur til computer, tablet eller smartphone. Modulet monteres på Perkins Brailletastaturen og kan forbindes til den digitale enhed via Bluetooth eller USB.

Med Braille Bloom kan det, der skrives på den mekaniske brailletastatur, oversættes til digital tekst i realtid på den tilsluttede enhed. Dermed kan den mekaniske Perkins Brailletastatur anvendes som et digitalt brailletastatur, samtidig med at brugeren fortsat skriver på det velkendte mekaniske tastatur.

Funktionen kan blandt andet være relevant i undervisningen. En elev kan skrive punktskrift på Perkins Brailletastaturen, mens teksten samtidig vises digitalt på en computer eller tablet. Det kan gøre det muligt for lærere, kammerater og forældre, der ikke læser punktskrift, at følge med i elevens arbejde. For elever, der anvender digitale platforme i undervisningen, kan løsningen samtidig give mulighed for at bruge den mekaniske brailletastatur i digitale arbejdsange.

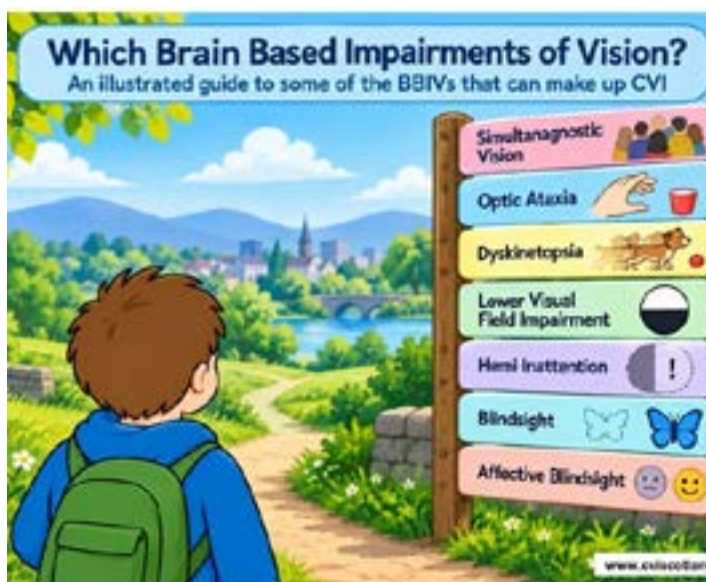
Ifølge Perkins School for the Blind kan modulet blandt andet anvendes til tekstkommunikation og i undervisningssituationer, hvor der arbejdes med digital tekst eller mere komplekse faglige notationer. Modulet kan også anvendes sammen med digitale kommunikationsformer som tekstbeskeder og e-mail.

Læs mere om muligheden hos Perkins School for the Blind: [Perkins Braille Bloom – Perkins School for the Blind](#)

Illustreret guide giver overblik over hjernebetingede synsnedstættelser ved CVI

CVI Scotland har netop udgivet en illustreret guide om cerebral visual impairment (CVI), også betegnet cortical visual impairment. CVI er en samlebetegnelse for mange forskellige former for hjernebetingede synsnedstættelser (brain based impairments of vision, BBIV). En person kan være påvirket af én eller flere former for BBIV, som kan være medfødte eller erhvervede senere i livet. Guiden viser eksempler på forskellige BBIV og sætter fokus på betydningen af at se nærmere på, hvilke former for hjernebetingede synsnedstættelser – eller kombinationer af disse – der kan bidrage til den enkeltes synsmæssige vanskeligheder.

Ifølge guiden er det relevant at se ud over selve CVI-betegnelsen for at få en bedre forståelse af, hvilke konkrete synsmæssige vanskeligheder der gør sig gældende hos den enkelte. En sådan forståelse kan ifølge CVI Scotland gøre det muligt at

målrette støtte og tilpasninger mere specifikt til den enkeltes behov.

Guiden sætter blandt andet fokus på en række hjernebetingede synsnedstættelser, som er almindelige hos børn med medfødt CVI, men som ikke nødvendigvis identificeres ved almindelige synsundersøgelser. De enkelte former beskrives med illustrationer og eksempler, som kan understøtte observation af, hvordan forskellige synsmæssige vanskeligheder kan komme til udtryk.

Et centralt budskab i guiden er, at børn med medfødt CVI ofte kan være påvirket af flere former for hjernebetinget synsnedstættelse samtidig. Det kan derfor være relevant at være opmærksom på, hvordan forskellige synsmæssige vanskeligheder kan optræde i kombination og få betydning for barnets muligheder for at orientere sig, deltage og lære.

Guiden er på engelsk og er udarbejdet af CVI Scotland med afsæt i en skotsk kontekst. Den indeholder derfor også materiale og henvisninger, som er knyttet til skotske forhold. Selve beskrivelserne og illustrationerne af forskellige former for hjernebetingede synsnedstættelser kan dog have relevans for dansk praksis, blandt andet som inspiration til faglige observationer og dialog om, hvordan CVI kan komme til udtryk hos det enkelte barn.

Guiden indeholder desuden links til yderligere information om de enkelte synsvanskeligheder og forslag til, hvordan omgivelser og aktiviteter kan tilpasses. Den kan frit downloades og deles fra CVI Scotlands hjemmeside:

[Which Brain Based Impairment of Vision? An Illustrated Guide](#)

Ny vejledning om orientering og mobility til voksne

Danske Tale-, Høre- og Synsinstitutioner (DTHS) har udgivet en ny God Praksis Vejledning om orientering og mobility for voksne. Vejledningen er udarbejdet af synsfaglige eksperter fra en række danske DTHS-institutioner og har til formål at understøtte en ensartet og vidensbaseret rehabiliteringsindsats på landsplan.

Vejledningen henvender sig primært til fagprofessionelle inden for synsrehabilitering og beskri-

ver anbefalinger til udredning, målsætning, gennemførelse og evaluering af orienterings- og mobilityindsatser. Den bygger på både tilgængelig evidens, praksiserfaring og faglig konsensus og skal samtidig bidrage til fælles faglige standarder, kvalitetsudvikling og systematisk evaluering på området.

Publikationen kan downloades gratis fra DTHS' hjemmeside: [Orientering og mobility – Voksne](#)

Visuel oversigt over den danske 8-punkttabel

Synscenter Refsnæs har udarbejdet en ny visuel oversigt over den danske 8-punkttabel, som giver et samlet og lettilgængeligt overblik over punktskriftens tegn og symboler.

Oversigten tager udgangspunkt i Dansk Punktskriftsnævns officielle 8-punkttabel fra 2022, men er bearbejdet med fokus på overskuelighed og praktisk anvendelse. Blandt andet er tekniske koder erstattet af Unicode-koder, tegnenes navne og funktioner er oversat til dansk, og farvekoder hjælper med hurtigt at identificere forskellige tegnkategorier.

Materialet henvender sig til fagprofessionelle, der underviser i eller arbejder med punktskrift, men kan også være nyttigt for forældre og pårørende, som ønsker et bedre indblik i punktskriftens opbygning. Oversigten suppleres af

forklaringer og illustrationer, der gør materialet lettere tilgængeligt for personer uden forudgående kendskab til punktskrift.

Oversigten kan downloades vis Synscenter Refsnæs hjemmeside: [Den danske 8-punkttabel-2022-visuel-oversigt-over-8-punkts-tegnene.pdf](https://www.refsnas.dk/den-danske-8-punkttabel-2022-visuel-oversigt-over-8-punkts-tegnene.pdf) og bestilles via Mediateket: [Den danske 8-punkt tabel 2022](https://www.mEDIATEKET.dk/den-danske-8-punkt-tabel-2022)

Tre nye læringsfilm om centrale problemstillinger ved NCL-sygdomme

VISO har offentliggjort tre korte læringsfilm om centrale aspekter af hverdagen for børn og unge med Neuronal Ceroid Lipofuscinose (NCL). NCL er en gruppe sjældne og progredierende sygdomme, der rammer centralnervesystemet. Sygdommene medfører omfattende funktionsnedsættelser, herunder gradvist synstab samt påvirkning af kognition, motorik og daglig funktionssevne.

Filmene er udarbejdet af Neuropsykologisk Praksis Aarhus og København, som er leverandør til VISO på området, og har til formål at styrke viden om forhold, der har stor betydning for barnets eller den unges trivsel, funktionsevne og deltagelse i hverdagen.

De tre film sætter fokus på:

- Energiforvaltning – om betydningen af at tilrettelægge hverdagen, så barnets energi anvendes på de aktiviteter og relationer, der har størst betydning.

- Synkebesvær (dysfagi) – om tidlige tegn på synkeproblemer og betydningen af rettidig specialiseret vejledning for at forebygge komplikationer.
- Siddestilling – om hvordan en hensigtsmæssig siddestilling kan understøtte stabilitet, komfort og funktion i takt med sygdommens progression.

Filmene kan anvendes i rådgivning, undervisning og faglig sparring omkring børn og unge med NCL. Materialet henvender sig særligt til fagprofessionelle, der indgår i barnets eller den unges hverdag, samt til forældre og øvrige netværk. Ifølge VISO kan filmene desuden være relevante for fagpersoner og pårørende, der arbejder med børn og unge med andre diagnoser, hvor lignende funktionsnedsættelser indgår.

Læs mere og se filmene på VISOs hjemmeside: <https://www.sbst.dk/nyheder/2026/tre-nye-film-om-centrale-aspekter-af-ncl-sygdomme>

Samarbejde på børnehandicapområdet mellem kommuner og forældre i sorg og krise. Kerneelementer fra et litteraturstudie

VIVE har for VISO i Social- og Boligstyrelsen udarbejdet rapporten Samarbejde på børnehandicapområdet mellem kommuner og forældre i sorg og krise. Rapporten samler eksisterende viden om, hvordan krisereaktioner og sorgprocesser hos forældre til børn med funktionsnedsættelse kan påvirke samarbejdet med kommunen, og hvad der kan styrke relationen mellem familier og fagprofessionelle.

En central pointe er, at sorg og krise ikke nødvendigvis er knyttet til tidspunktet, hvor forældrene får kendskab til barnets funktionsnedsættelse, men kan være et livsvilkår, som kan genaktiveres gennem barnets opvækst og ved nye overgange i livet. Rapporten peger på betydningen af, at fagprofessionelle har viden om sorg- og krisereaktioner og møder familierne med en anerkendende, empatisk og tillidsopbyggende tilgang.

På baggrund af litteraturstudiet identificeres fem centrale kerneelementer for samarbejdet:

- viden om sorg, krise og handicap
- et helhedsorienteret blik på familiens situation
- en tillidsfuld relation
- tydelig og tilgængelig kommunikation
- organisatorisk støtte til rådgiverne.

Selvom rapporten ikke specifikt omhandler synsområdet, kan den være relevant for fagpersoner, der samarbejder med familier til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed.

Læs mere om rapporten via VIVEs hjemmeside hvorfra rapporten kan downloades gratis: [Samarbejde på børnehandicapområdet mellem kommuner og forældre i sorg og krise - vive.dk](https://www.vive.dk/samarbejde-pa-bornehandicapområdet-mellem-kommuner-og-foraeldre-i-sorg-og-krise)

Ny indsats skal hjælpe flere unge med funktionsnedsættelser til at gennemføre en ungdomsuddannelse

Social- og Boligstyrelsen har i samarbejde med Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) samt tre kommuner udviklet indsatsen *Styrket UddannelsesIndsats (SUI)*.

Mange unge med funktionsnedsættelser møder barrierer i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Udfordringerne kan blandt andet handle om manglende støtte, utilstrækkelig inklusion eller uklar koordinering mellem de fagpersoner og myndigheder, der skal understøtte den unges uddannelsesforløb.

For at styrke indsatsen er der udviklet en række materialer under overskriften *Styrket UddannelsesIndsats (SUI)*. Materialerne skal understøtte et mere systematisk samarbejde mellem kommunale

ungeindsatser, uddannelsesinstitutioner og andre relevante aktører med henblik på at identificere unge med støttebehov og sikre helhedsorienterede og koordinerede løsninger.

Indsatsen omfatter blandt andet trinvis guider, et dialogværktøj til kommunerne samt en pjece om inkluderende studiemiljøer til ungdomsuddannelserne.

Læs mere om indsatsen på Social- og boligstyrelsens site hvorfra materialerne også kan downloades: <https://www.sbst.dk/udgivelser/2026/evaluerings-af-styrket-uddannelsesindsats-for-unge-med-handicap>

Den 18. Nationale Rehabiliteringskonference 2026

Rehabiliteringsforum Danmark afholder den 18. Nationale Rehabiliteringskonference den 3. november 2026 i Odense under overskriften "Rehabilitering i forandring: Personcentrerede og sammenhængende forløb i en reformtid".

Konferencen sætter fokus på, hvordan rehabiliteringsindsatser kan udvikles i lyset af de aktuelle reformer på sundheds-, ældre- og beskæftigelsesområdet. Der vil blandt andet være oplæg om personcentreret rehabilitering, sammenhængende forløb og offentlig ledelse.

Målgruppen er fagpersoner, ledere, forskere og beslutningstagere, der arbejder med rehabilitering på tværs af sundheds-, social-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet.

Yderligere information om program, praktiske forhold og tilmelding findes på Rehabiliteringsfo-

rum Danmarks hjemmeside: <https://www.rehabiliteringsforum.dk/arrangementer/den-18-nationale-rehabiliteringskonference-3-november-2026-i-odense/#1905919>

International forskning på **synsområdet**

British Journal of Visual Impairment og Journal of Visual Impairment and Blindness er to af de mest centrale internationale tidsskrifter inden for synsområdet.

Begge er peer-reviewed og giver løbende adgang til forskningsartikler, best-practice og ekspertvurderinger af relevante, målgruppespecifikke emner.

Hovedparten af artiklerne i tidsskrifterne kræver abonnement for adgang i fuld tekst, men indholdsfortegnelser og abstracts er frit tilgængelige på tidsskrifternes platforme.

Det er her også muligt at tilmelde sig e-mail alerts, når nye artikler publiceres.

Relevante artikler, der ikke er tilgængelige uden abonnement, kan gratis bestilles via eget fag-, forsknings- eller folkebibliotek samt via bibliotek.dk.

Nyeste udgivelser:

Journal of Visual Impairment & Blindness Volume 120 Issue 4, July–August 2026 <https://journals.sagepub.com/toc/JVB/current>

British Journal of Visual Impairment Volume 44 Issue 3, September 2026 <https://journals.sagepub.com/toc/JVI/current>

I Vidensblik deler vi uredigerede udvalgte nyheder fra ind og udland, som vi støder på i vores løbende og systematiske monitorering af børnesynsområdet.

Det er primært nyt fra myndigheder, offentlige institutioner, samarbejdspartnere og aktører på synsområdet, samt nye udgivelser (forskning, undersøgelser, rapporter, bøger, videnspublikationer og kernetidsskrifterne på området).

Vidensblik deler viden målrettet fagprofessionelle på børnesynsområdet samt tilgrænsende områder. Vidensblik er ikke udtømmende og indeholder ikke presseklip. Vidensblik udkommer 2 gange årligt.

Du kan til- eller afmelde via Synscenter Refsnæs hjemmeside [Viden og Udvikling](#)

REGION SJÆLLAND
SYNSCENTER REFSNÆS

